Holland Solar standpunt salderingsregeling

Achtergrond

Ruim 1,5 miljoen Nederlandse huishoudens hebben inmiddels een zonnestroomsysteem op hun woning. De salderingsregeling heeft de afgelopen jaren in belangrijke mate bijgedragen aan de snelle groei van zonnestroomsystemen op Nederlandse woningen. Om de Nederlandse klimaatambities te realiseren moet het aantal residentiele zonnestroomsystemen de komende jaren blijven stijgen. Continuering van stimulering vanuit de Rijksoverheid is essentieel om te voorkomen dat deze groei stagneert.
Naast het stimulerend effect is gebleken dat de salderingsregeling ook een aantal beperkingen kent.

- Stroom die op een bepaald moment niet gebruikt (en dus terug geleverd) wordt kan aan het einde van het jaar worden 'gesaldeerd' met de stroom die wordt gebruikt op een ander moment. Over deze stroom wordt geen energiebelasting en Opslag Duurzame Energie betaald. Door de onstuimige groei aan zonnestroominstallaties de afgelopen jaren zijn de gederfde belastinginkomsten voor de Rijksoverheid zo aanzienlijk geworden dat er behoefte is om dit stapsgewijs af te bouwen.
- Inmiddels is er zoveel zonnestroomcapaciteit in Nederland opgesteld dat de prijs van stroom op momenten dat de zon hard schijnt zeer laag is. Op sommige tijden zelfs negatief. Door de salderingsregeling worden energieleveranciers gedwongen om de zonnestroom op zo'n moment in te kopen tegen een prijs die net zo hoog als de prijs die de stroom kost op het moment dat de consument die stroom op een later moment weer inkoopt (en de zon niet hard schijnt). Dit legt een dusdanige druk op de prijzen dat de stroomprijs voor alle consumenten (ook diegenen zonder zonnepanelen) wordt opgedreven.
- Op het moment dat de zon hard schijnt wordt er over het algemeen meer stroom opgewekt dan dat er op dat moment wordt gebruikt. De overtollige zonnestroom wordt op zo'n moment massaal aan het net terug geleverd wat zorgt voor een piekbelasting op het net. Doordat de capaciteit van het Nederlandse elektriciteitsnet beperkt is, is er behoefte aan een prikkel om de opgewekt zonnestroom zoveel mogelijk direct te gebruiken (of op te slaan/ converteren naar een andere energiedrager) om het laagspanningsnet op dergelijke moment te ontlasten.
- Tenslotte is salderen ingevoerd om de onrendabele top van de investering in een zonnestroomsysteem af te dekken. Inmiddels zijn de prijzen van zonnestroomsystemen dusdanig gedaald en de elektriciteitsprijzen dusdanig gestegen dat de huidige regeling royaal is geworden, waardoor het risico op overstimulering ontstaat. . Bij het ontwerpen van de salderingsregeling is gerekend met een gemiddelde terugverdientijd van 7 jaar. Dit lijkt nog steeds een goed uitgangspunt om te bepalen of er niet wordt overgestimuleerd.

Om de groei van residentiele zonnestroomsystemen te blijven stimuleren en ook rekening te houden met bovengenoemde beperkingen zal de huidige salderingsregeling aangepast moeten worden.

Wetsvoorstel afbouw salderingsregeling uit 2020 was goed maar is nu achterhaald.

Op 10 oktober 2020 diende de minister voor Economische Zaken en Klimaat een wetsvoorstel in waarin een voorstel werd gedaan hoe de salderingsregeling kan worden afgebouwd. In dit wetsvoorstel werd de salderingsregeling opgesplitst in een leveringsdeel (de vergoeding die een energieleverancier betaalt voor terug geleverde zonnestroom) en een fiscaal deel (de te betalen energiebelasting en ODE). Voor het fiscale gedeelte werd voorgesteld om dit in 10 jaar tijd stapsgewijs terug te brengen naar 0%, waarbij voor het niet te salderen gedeelte gewoon de dan geldende elektriciteitsbelasting en ODE betaald zou moeten worden.

Voor het leveringsdeel werd ook voorgesteld om dit stapsgewijs terug te brengen naar 0%, waarbij het tarief van het niet te salderen deel per ingangsdatum door de energieleverancier bepaald zou gaan worden. De ACM houdt toezicht op het goed functioneren van de markt. Bij het nader invullen van de regeling diende rekening gehouden te worden met het uitganspunt dat de terugverdientijd van een zonnestroomsysteem voor de meeste huishoudens niet meer dan 7 jaar zou bedragen.

Sinds de publicatie van dit wetsvoorstel in 2019 is er dusdanig veel gebeurd dat het wetsvoorstel niet meer zonder aanpassingen in stemming kan worden gebracht.

- Het wetsvoorstel is begin 2021 controversieel verklaard door het aftreden van het toenmalige kabinet. Hierdoor kan het afbouwpad niet eerder dan 2025 in werking treden (zie ook de ‘Zonnebrief’ van 20 mei 2022).
- Het nieuwe Kabinet heeft in haar Coalitieakkoord bekendgemaakt dat de belasting op elektriciteit structureel en aanzienlijk (bijna 50%) wordt verlaagd. Door de lagere energiebelasting wordt het fiscale voordeel van de salderingsregeling in de praktijk dus al aanzienlijk afgebouwd.
- Door diverse omstandigheden is de ‘spread’, het verschil tussen hoge en lage elektriciteitsprijzen, aanzienlijk groter geworden. Als met een dergelijke spread het fiscale deel van de salderingsregeling te snel afgebouwd wordt dan zal de terugverdientijd voor een consument die investeert in een zonnestroomsysteem veel onzekerder en zeer waarschijnlijk minder gunstig worden. Het is dus van groot belang dat consumenten blijvend voldoende zekerheid krijgen om te investeren in residentiele zonnestroomsystemen.
- Tot slot: de energienota wordt op basis van het wetsvoorstel uit 2019 erg complex. Als de salderingsregeling op basis van het wetsvoorstel uit 2019 wordt afgebouwd dan komt op de energienota van elk huishouden twee tarieven voor het leveringsgedeelte: een tarief voor de stroom die gesaldeerd mag worden (nultarief) en een tarief voor het gedeelte dat niet meer gesaldeerd mag worden (het leveringstarief). Daarnaast komen er ook twee tarieven voor de energiebelasting en de ODE: een tarief voor het gedeelte dat nog gesaldeerd mag worden (nultarief) en een gedeelte dat niet meer gesaldeerd mag worden (het dan geldende belasting/ ODE tarief). Dit zijn dus vier verschillende tarieven voor één product!

Al deze aspecten maken dat het wetsvoorstel uit 2019 niet in dezelfde vorm in stemming gebracht kan worden en dus aangepast dient te worden.

Nieuw voorstel voor het aanpassen van de salderingsregeling

Ondergetekenden pleiten ervoor om de salderingsregeling in 2031 in zijn geheel af te schaffen met de volgende nuance: per ingangsdatum wordt het leveringsdeel in zijn geheel vrijgegeven waarbij de energieleverancier de tarieven voor levering en teruglevering mag bepalen. De ACM houdt toezicht op het goed functioneren van de markt. Tussen 2025 en 2031 blijft het fiscale deel van de salderingsregeling behouden en dit wordt in 2031 in één keer afgeschaft. Wij gaan ervan uit dat er in 2031 geen overheidsstimulering voor residentiele zonnestroomsystemen meer nodig zal zijn.

- In praktijk betekent het verlagen van de elektriciteitsbelasting een afbouw van het fiscale deel van de salderingsregeling. Door het fiscale deel van de salderingsregeling te behouden krijgen consumenten nog steeds de benodigde stimulering om te investeren in zonnestroomsystemen, zonder dat er sprake is van overstimulering. Tevens worden hiermee de gederfde belastinginkomsten voor de Rijksoverheid als gevolg van de salderingsregeling sterk gereduceerd.
- Met het loslaten van het leveringsdeel van de salderingsregeling wordt voorkomen dat energieleveranciers hoge prijzen moeten betalen voor zonnestroom op momenten dat de zon hard schijnt. Hierdoor dalen ook de energielasten van huishoudens zonder zonnepanelen.
- Doordat het tarief voor levering en teruglevering door de energieleverancier wordt bepaald zal de consument worden aangemoedigd om de zelf opgewekte zonnestroom zoveel mogelijk zelf te verbruiken, in plaats van op de ongewenste momenten aan het net terug te leveren. Immers, de prijs die de consument voor zijn zonnestroom ontvangt als de zon hard schijnt zal aanzienlijk lager zijn dan de prijs die hij moet betalen als hij stroom inkoopt op een moment dat de zon niet zo hard schijnt. Zo voorkomen we spanningsproblemen op de elektriciteitsnetten en zal de druk op netbeheerders om laagspanningsnetten te verzwaren, afnemen.
- Doordat er minder zonnestroom zal worden terug-geleverd op momenten dat de zon hard schijnt zullen de spanningsproblemen op de laagspanningsnetten verminderen en zullen omvormers minder vaak uitgeschakeld worden. Hierdoor zullen zonnestroomsystemen meer stroom kunnen opwekken, zullen investeringen in zonnestroomsystemen beter renderen, en zal er minder stimulering voor het investeren in residentiele zonnestroomsystemen nodig zijn.
- Door het leveringsgedeelte van de salderingsregeling op de ingangsdatum en het fiscale gedeelte van de salderingsregeling in 2031 in een keer af te schaffen blijft de energienota overzichtelijk en begrijpelijk. Ook dit zal een positief effect hebben op burgers om te investeren in zonnepanelen.